

Atlas Nového Mesta

ROČNÍK XXXII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, NOVEMBER 2022

Poslanci venovali pozornosť ťaživej sociálnej situácii obyvateľov

Tržnica na Trnavskom mýte má za sebou rušný rok

Živena našla na Kramároch nový domov a dáva o sebe vedieť

Milí čitatelia,

od chvíle, keď sme pre vás začali pripravovať Hlas v jeho súčasnej podobe, uplynulo už dvanásť rokov. Tri volebné obdobia, rad udalostí, stovky podujatí a tisíce ľudí, s ktorými sme sa zoznámili, porozprávali, niekedy i dlhšie spolupracovali. Keď píšem tieto riadky, výsledky volieb ešte nie sú známe, no je isté, že kormidla Nového Mesta sa chytí nový starosta. Poprajme mu šťastnú ruku! Nech už našu dôveru získa vo voľbách ktokoľvek, nepochybne prinesie nový pohľad i vlastnú predstavu o fungovaní vecí. Verme, že s rozvahou presadí zámery, ktoré prinesú mestskej časti ďalší dlhodobý rozvoj. Rovnako úspešný štart a ohotu spolupracovať želáme novému poslancem zboru. Aj o jeho práci sa budete postupne dozvedieť na stránkach nášho časopisu.

V novembrovom čísle si môžete prečítať o posledných krokoch a rozhodnutiach doterajšieho miestneho zastupiteľstva. V neľahkom období sa poslanci snažili pomôcť sociálne slabším vrstvám obyvateľstva formou zvýšených príspevkov, ale prerokovali a schválili aj viacero strategických dokumentov a venovali sa pripravám a spracúvaniu územných plánov.

Pozornosť venujeme témam ekologickým, či už ide o mieru zapojenia našich obyvateľov do triedenia a zberu kuchynského bioodpadu, alebo vzniku centra opätovného použitia vecí KOLO. Jeho cieľom je znižovať množstvo odpadu a dávať druhú šancu veciam, ktoré niekomu doslúžili, no inému sa zídu.

V obľúbenej rubrike z histórie sa spolu pozrieme na počiatky autobusovej dopravy v našom hlavnom meste. Že sa jej linky spočiatku označovali písmenami, nie číslami, bola bratislavská zvláštnosť, na ktorú si dnes už málokto spomenie.

V chladných novembrových dňoch a večeroch pookrežete, ak si vyberiete z bohatej ponuky podujatí Strediska kultúry na Vajnorskej či Domu kultúry na Kramároch.

Príjemné čítanie!

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Územné plány nám približujú budúcnosť str. 5

Aby veci nekončili vždy v koši str. 7

Za vtáčím spevom s mobilným sprievodcom str. 12

Novomestskí bežci dobehli do finále str. 15

Mestská doprava má obdivuhodnú históriu str. 17

Aké sú naše partnerské vzťahy? str. 18

Obálka:

Veselé popoludnie s lampiónmi v parku Jama zachytila Jana Plevová

21. november je Svetový deň pozdravov

Ktovie, kedy sme sa pri stretnutiach začali navzájom zdraviť... Kedysi pradávno pozdrav zrejme vyjadroval mierumilovné úmysly. Dnes skôr vypovedá o našich aktuálnych vzájomných vzťahoch. Nejde ani tak o tie dve-tri zaužívané slová, podstatnejšie je iné. Pozdrav zväčša sprevádza náš výraz, takpovediac biologická informácia: radosť zo stretnutia, ľahostajnosť, istý záujem, „povinný“ úsmev, úctivý úklon hlavy... V tej chvíli má každý z nás na výber – hoci o tom ani nevieme – celý register výrazov, ktorými dávame najavo svoje pocity. Skúsili ste niekedy predviesť svoj „register“ pred zrkadlom? Skúste! Možno niektoré zo svojich pozdravov skorijujete...

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
www.banm.sk/casopis/

Mesačník, dátum vydania: 2. 12. 2022
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Ščibranyová.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Náklad: 24 200 výtlačkov. Číslo 11/2022.

ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

V závere volebného obdobia čakal poslancov intenzívny pracovný program

V septembri sa uskutočnilo 40. a 41. zasadnutie, v polovici októbra aj 43. zasadnutie miestneho zastupiteľstva (ďalej v texte MZ).

K dôležitým výsledkom hlasovania 40. zasadnutia MZ patrilo zvýšenie finančných príspevkov v sociálnej oblasti. Zložitá hospodárska a ekonomická situácia spoločnosti sa negatívne premietla do rastu cien potravín, spotrebného tovaru, energií a bývania, osobitne sa zhoršila situácia obyvateľov a rodín s nízkymi príjmami. Na tieto skutočnosti reagovali poslanci úpravou viacerých pravidiel pre poskytovanie sociálnej pomoci obyvateľom.

- Miestne zastupiteľstvo schválilo poskytovanie finančného príspevku na dopravu obyvateľom mestskej časti v slabšej sociálnej situácii. Oprávneným osobám, ktorých hranica príjmu nepresiahne sumu dvojnásobku životného minima zaokrúhlenú na celé desiatky nahor (v tomto roku 470 eur) sa poskytne príspevok vo výške 3 eurá na jednu jazdu.

- Poskytovanie príspevku na stravovanie bude rovnako ako príspevok na dopravu viazané na výšku životného minima. Do výšky príjmu 470 eur bude poskytovaný príspevok v navýšenej sume 2,50 eur, pri vyššom príjme uhradia seniori plnú cenu stravnej jednotky. Vďaka tomuto návrhu komisie sociálnych vecí a bývania už nebude potrebné každoročne schvalovať zmenu všeobecne záväzného nariadenia.

Príjmové pásmo sa bude meniť na základe zákona č. 601/2003 o životnom minime v znení neskorších predpisov vždy k 1. 7. kalendárneho roka.

- Nový dodatok Zásad poskytovania pomoci občanom v sociálnej výdajni potravín a spotrebného tovaru umožní jej klientom nakúpiť väčšie množstvo výrobkov.

- Jednorazové finančné výpomoci boli zvýšené o 50 eur:
 - jednorazová dávka v hmotnej núdzi pre jednotlivca sa zvýšila na sumu 250 eur, pre rodiny s deťmi na 350 eur,
 - jednorazová finančná výpomoc pre jednotlivca môže byť poskytnutá do výšky 250 eur pre jednotlivca, do 300 eur pre poberateľa dôchodku s manželkou, do 350 eur pre rodiny s deťmi,
 - príspevok pre dvojčiky, trojičky a viac súčasne narodených detí bude poskytovaný vo výške 150 eur na jedno dieťa,
 - príspevok na letnú rekreáciu pre deti zo sociálne slabších rodín sa zvýši na 250 eur.

- Vianočný príspevok pre osamelé osoby, ktoré poberajú dávku dôchodkového poistenia ako jediný zdroj príjmu do výšky dvojnásobku sumy životného minima, sa zvýši na 100 eur. Pre fyzické osoby, ktoré sú v hmotnej núdzi a poberajú dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, sa zvýši na 120 eur. Pre rodiny s deťmi v hmotnej alebo náhlej núdzi a pre rodiny, ktoré prevzali dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, sa vianočný príspevok zvýši na 250 eur. Zvýšené vianočné príspevky dostanú žiadatelia ešte tento rok.

Príspevok rodičom pri narodení dieťaťa bude poskytovaný rovnako ako doteraz vo výške 100 eur na každé dieťa, pričom rodina,

ktorá preukáže príjem do stanovenej hranice 822 eur (vrátane), môže získať príspevok vo výške 200 eur na dieťa.

Poslanci schválili Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2022 – 2027. Dokument dáva odpoveď na otázku, aké sociálne služby a v akom rozsahu je potrebné vytvoriť, ako by mali byť rozmiestnené a aké personálne, materiálne a finančné zdroje sú na to k dispozícii.

Členovia miestneho zastupiteľstva schválili zámer požiadať o zápis Novej tržnice na Trnavskom mýte a vily riaditeľa Dynamit-Nobel v Jurajovom dvore do zoznamu pamätihodností mestskej časti a poverili starostu Rudolfa Kusého zaslaním návrhu na príslušné inštitúcie. V rámci záverečnej diskusie odsúhlasili aj návrh vicestarostu Branislava Filipoviča, aby bol zoznam pamätihodností mestskej časti rozšírený o ďalších 77 objektov.

Po prerokovaní požiadaviek a zvážení možností mestskej časti boli schválené dotácie pre Depaul Slovensko vo výške 4000 eur, pre Nadáciu Cvernovka vo výške 2000 eur, OZ Zigelfeld vo výške 4500 eur, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie vo výške 2500 eur a Novomestský športový klub 1922 vo výške 12 000 eur.

Z programu rokovania 41. zasadnutia MZ vyberáme:

- Poslanci prerokovali a po viacerých úpravách schválili tretiu zmenu rozpočtu mestskej časti BANM na rok 2022, ktorá odráža nevyhnutnosť navýšenia bežných a kapitálových prostriedkov na základe aktuálnych požiadaviek.

- Miestne zastupiteľstvo schválilo Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti BANM na roky 2022 – 2030 a akčný plán tohto programu. Uložilo starostovi povinnosť zabezpečiť monitorovanie a hodnotenie jeho plnenia najneskôr do deviatich mesiacov po uplynutí trojročného monitorovacieho obdobia a predkladať miestnemu zastupiteľstvu odpočet akčného plánu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti BANM na roky 2022 – 2027 pravidelne raz ročne.

43. zasadnutie poslaneckého zboru 13. októbra bolo jeho posledným pracovným stretnutím v uplynulom volebnom období. Poslanci schválili čerpanie bankového úveru vo výške 300 000 eur a použitie úverových prostriedkov na úhradu zvýšených výdavkov na výstavbu novostavby Materskej školy Teplická, ktoré vzrástli v dôsledku zvýšenia cien stavebných materiálov a energií.

Z ďalších bodov programu spomeňme tiež prijatie ponuky spoločnosti MH Teplárenský holding, a.s., ktorá sa týka rekonštrukcie zdroja tepla v ZŠ s MŠ Kalinčiakova a schválenie prenájmu pozemku od spoločnosti Istrochem Reality, vďaka čomu sa rozšíri plocha areálu na aktivity detí ZŠ s MŠ Odborárska.

Videozáznamy z celého priebehu rokovani miestneho zastupiteľstva nájdete na stránke www.zastupitelstvo.sk.

Územné plánovanie je nástrojom udržateľného rozvoja mestskej časti

Mestská časť obstarala v minulosti päť územných plánov zón, z toho pre štyri lokality sa robia nové územné plány zón (Horný Kramer, Koliba-Stráže, Kamenné sady a Podhorský pás) a pre piatu lokalitu (Tehelná) sa zbierajú podnety pre pripravovanú aktualizáciu. V súčasnosti pripravujeme 12 územných plánov zón a jednu aktualizáciu.

Územný plán zóny predstavuje nástroj mestskej časti pre územný rozvoj. Stanovuje podrobnejšie zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov. Dôležitou súčasťou je komplexné riešenie dopravy, vrátane statickej, cyklistickej a pešej dopravy s väzbami na širšie okolie.

Obyvateľom prináša spracovanie územných plánov zón zjednotenie povoľovacích procesov zlúčením stavebného a územného konania.

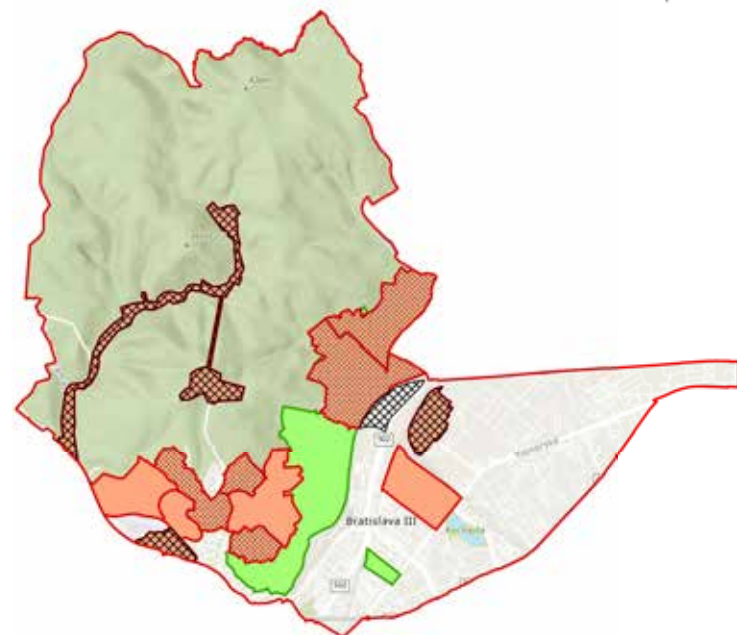
Pri obstarávaných územných plánoch zón sa snažíme používať jednotnú metodiku, formu i definície. Zároveň dbáme na to, aby riešené územia na seba plynulo nadväzovali a neprekrývali sa, resp. nezostávali kúsky územia nepokryté. Všetky územné plány zón budú po schválení prístupné na verejnom mapovom portáli mestskej časti www.mapy.banm.sk. Množstvo úsilia venujeme i optimalizácii a nadväznosti dopravných riešení v rámci jednotlivých zón, aby sa zvýšila kvalita dopravnej obsluhy územia.

Stavebná uzávera slúži ako nástroj na obmedzenie povoľovania novej výstavby počas spracovania územného plánu zóny. V mestskej časti bola vyhlásená v štyroch lokalitách: Horná Mlynská dolina, Nobelova, Biely kríž a Jelšová. Najdlhšie môže platiť päť rokov od vyhlásenia, v prípade schválenia územného plánu zóny stavebný úrad uzáveru automaticky zruší.

Spracované a prerokované návrhy územných plánov zón Nobelova a Jelšová ul. momentálne posudzuje Okresný úrad Bratislava, po súhlasnom stanovisku ich bude môcť schváliť miestne zastupiteľstvo.

Spracovanie návrhov nových územných plánov zón Horný Kramer (2020), Koliba-Stráže (2020), Horná Mlynská dolina a Zátíšie-Hattalova prebieha, po dopracovaní budú verejne prezentované a pripomienkované. Miestne zastupiteľstvo v septembri schválilo zadanie územného plánu zóny Krahulčia (2020), spracovanie ná-

Územné plány zón v mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

Legenda

- Hranice schválených a zároveň obstarávaných územných plánov zón
- Stavebná uzávera
- Hranice obstarávaných územných plánov zón
- Hranice schválených územných plánov zón

vrhu sa začne v októbri po odovzdaní podkladov spracovateľovi. Ukončenie prác na návrhu predpokladáme v januári 2023.

Spracované a prerokované zadania územných plánov zón Vlárská, Kamenné sady (2021), Podhorský pás-Koziarka a Podhorský pás-Veľký Varan/Slanec momentálne posudzuje Okresný úrad Bratislava, po súhlasnom stanovisku ich bude môcť schváliť miestne zastupiteľstvo. Následne pristúpime k spracovaniu návrhu územných plánov zón.

Pri územnom pláne zóny Na Revíne prebieha spracovanie návrhu zadania, odhad ukončenia prác je november 2022. Následne bude návrh zadania zverejnený a prerokovaný.

Pri územnom pláne zóny Tehelná sa uskutočnilo preskúmanie a realizuje sa zber podnetov pre prípravu aktualizácie pôvodného dokumentu. Hlavným cieľom je zachovanie funkcie polikliniky v danom území.

Ing. arch. Ildikó Gunárová,
referát územného plánovania MČ BANM

Nové Mesto získalo ocenenie pre najlepších verejných obstarávateľov

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto získala ocenenie pre najlepších verejných obstarávateľov na Slovensku. Titul Zodpovedný obstarávateľ 2021 s hodnotením „veľmi zodpovedný obstarávateľ“ jej udelil špecializovaný portál Transparex, pričom toto ocenenie získalo len 229 verejných obstarávateľov z 3903 hodnotených subjektov.

Nové Mesto dosiahlo maximálne hodnotenie na úrovni A+, t. j. veľmi zodpovedný obstarávateľ. „Hodnotenie A+ získalo menej než jedno percento zo všetkých hodnotených verejných obstarávateľov,“ zdôrazňuje Transparex. V rámci bratislavských samospráv skončilo Nové Mesto na druhom mieste – vyššie sa umiestnilo len Staré Mesto.

Pri rebríčku zodpovedných obstarávateľov portál hodnotil viacero ukazovateľov, napríklad hodnotenie hospodárskej súťaže (počet predložených ponúk), priemerné úspory vo verejnom obstarávaní, priemerná dĺžka procesu verejného

obstarávania, spoľahlivosť verejného obstarávateľa či pochybenia v procese verejného obstarávania.

„Z nášho hodnotenia vyplynulo, že verejné obstarávanie vo vašom meste ste uplynulý rok realizovali profesionálne s dôrazom na vysokú hospodárnosť a zabezpečenie čestnej hospodárskej súťaže. Zákazky realizujete výrazne rýchlejšie než je celkový priemer a vyhrávajú ich transparentní a spoľahliví dodávatelia,“ zhodnotil portál verejné obstarávanie v mestskej časti Nové Mesto. Transparex hodnotil v rámci Slovenska takmer 150-tisíc zákaziek za rok 2021.

(bor)

Päťtisíc podpisov za záchranu Polikliniky Tehelná

Viac ako 5-tisíc obyvateľov podpísalo v uplynulých týždňoch petíciu za záchranu Polikliniky Tehelná v Bratislave. Vedenie mestskej časti spolu so zástupcami z radov miestnych poslancov ju 30. septembra doručilo vlastníčkovi tohto zdravotníckeho zariadenia – Ministerstvu hospodárstva SR.

Autori petície spolu s tisíckami podpísaných Bratislavčanov žiadajú, aby bola zrušená súťaž, ktorej cieľom je predaj polikliniky. Ide o spádové zdravotnícke zariadenie pre viac ako 20-tisíc obyvateľov. V budove polikliniky pôsobi približne 80 ambulancií všeobecných lekárov, špecialistov, zubných lekárov, ako aj rehabilitačné pracoviská a poskytujú sa v nej ďalšie zdravotnícke služby.

Iniciatíva za záchranu Tehelnej je o to dôležitejšia, že obyvatelia prídu onedlho aj

o jedinú blízku alternatívu – koncom roka totiž končí neďaleká Železničná poliklinika.

Podľa petičného výboru zverejnený návrh kúpnej zmluvy z dielne Ministerstva hospodárstva SR negarantuje dlhodobé

fungovanie polikliniky a hrozí, že nový vlastník ju môže po roku zatvoriť či dokonca zbúrať. Autori petície preto za jediné vhodné riešenie považujú, aby bol predaj zrušený a polikliniku si ponechal štát alebo aby prešla do rúk samosprávy. (red)

V Bratislave triedi kuchynský bioodpad už viac ako 100 000 domácností

Do zberu kuchynského bioodpadu sa zapojila už väčšina mestských častí Bratislavy a koncom roka bude do zberu tohto druhu odpadu zapojené celé hlavné mesto.

Z priebežných dát o zbere kuchynského bioodpadu vyplýva, že Bratislavčania vytriedia viac kuchynského bioodpadu ako obyvatelia iných samospráv. Zapojených domácností bytových domov je doposiaľ približne 53 %, v prípade rodinných domov je to zhruba 90 %. Celkovo triedi kuchynský bioodpad už 107 000 domácností Bratislavy.

Od októbra 2021 sme dokázali vyzbierať takmer 2000 ton vzácneho odpadu z kuchýň. Predpokladá sa, že do konca roka bude prekročená hranica 4000 ton. Kým obyvatelia iných samospráv vytriedia priemerne 11 až 13 kg kuchynského

leťónom číse 02/50 110 550 dohodnúť postup prebratia nádob a kompostovateľných vreciek. Prevzatie je potrebné potvrdiť podpisom. Ak sa nemôže dostať k vlastníku nehnuteľnosti, prinesie jeho zástupca vyplnené splnomocnenie, ktoré nájde na www.olo.sk/kbro (nemusi byť potvrdené notárom).

Obyvatelia bytových domov si môžu prísť prevziať balíček v Zákazníckom centre OLO na Ivánskej ceste 22, a to v pondelok až piatok od 7. do 16. hod. Tiež môžu využiť prebiehajúcu adresnú distribúciu v iných mestských častiach podľa aktuálneho harmonogramu. Ak sa nemôže dostaviť majiteľ bytu, postačí, keď nájomca bytu uvedie pri preberaní balíčka meno majiteľa a číslo bytu (príp. poschodie). Nájomnú zmluvu ani splnomocnenie predkladať nemusí.

Prevzali ste si balíček, ale chýba vám na stanovišti hnedá zberná nádoba?

Správca bytového domu má povinnosť zapojiť dom do systému zberu kuchynského bioodpadu. Ak obyvatelia zatiaľ nemajú k dispozícii na stanovišti 240-litrovú zbernú nádobu, mali by kontaktovať svojho správcu nehnuteľnosti.

Je možné, že túto povinnosť prehliadol. Ak je na konkrétnych stanovištiach nedostatok nádob, na žiadosť správcu dodá OLO ich potrebný počet.

Je zapojenie sa do zberu kuchynského bioodpadu povinné?

Bratislava má zo zákona povinnosť zabezpečiť triedenie kuchynského bioodpadu najneskôr do 1. januára 2023. V každej mestskej časti, kde je zber kuchynského bioodpadu zavedený, vzniká všetkým pôvodcom odpadu povinnosť zapojiť sa do systému zberu.

Prečo je dôležité triediť kuchynský bioodpad?

Kuchynský bioodpad spolu so záhradným odpadom tvorí v súčasnosti až 45 % hmotnosti komunálneho odpadu v čiernych nádobách. Ak zozbierame tento druh odpadu zvlášť, môžeme ho spracovať a opätovne vrátiť do pôdy.

Výsledkom spracovania kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu je certifikovaný substrát a zelená energia EF-FECO. Substrát je schopný viazať uhlík, vyživovať pôdu a zvyšovať jej úrodnosť. Triedením a spracovaním kuchynského bioodpadu a následnou aplikáciou v podobe organických hnojív znižujeme objem umelých hnojív na našich poliach a podporujeme rozvoj cirkulárnej ekonomiky.

(red), snímky Jana Škutková

bioodpadu za rok, v Bratislave je to 22 kg na osobu a rok. Potenciál je však oveľa vyšší a o jeho dosiahnutie sa bude mesto snažiť v ďalších fázach projektu.

V Novom Meste sa do systému zberu kuchynského bioodpadu doteraz zapojilo 81 % domácností v rodinných domoch a 45 % domácností v bytových domoch.

Kde si môžete vyzdvihnúť potrebné vybavenie na zber

Ak ste si doteraz nestihli prevziať svoj balíček na triedenie kuchynského bioodpadu, môžete tak urobiť dodatočne. Obyvatelia rodinných domov môžu v prípade záujmu o zapojenie sa do zberu kuchynského bioodpadu kontaktovať Zákaznícke centrum OLO na e-mailovej adrese zakazka@olo.sk alebo si na te-

Centrum opätovného použitia vecí KOLO chce pomáhať, vzdelávať aj prepájať komunity

Po niekoľko rokov Bratislavčania s obľubou využívali Mestský bazár, kam mohli priniesť nepotrebné veci zo svojich domácností a, naopak, získať z druhej ruky čosi užitočné. Na základe dobrých skúseností hlavné mesto a spoločnosť OLO otvorili v októbri stabilnú prevádzku KOLO – Bratislavské centrum opätovného použitia. Navštíviť ho môžete šesť dní v týždni a nachádza sa v bezprostrednej blízkosti centrály spoločnosti OLO.

Pred otvorením centra KOLO zbiehali organizátori v jednotlivých mestských častiach viac než sedem ton predmetov. Hneď v prvý deň si približne 800 návštevníkov odnieslo dve tony z nich. Otvárací deň sprevádzal zaujímavý program plný prednášok, diskusií či vzdelávacích aktivít. Ľudia si mohli opraviť bicykel, vyzdvihnúť balíček na triedenie kuchynského bioodpadu, ob-

zrieť zberové vozidlo OLO či vychutnať kávu z porcelánu, ktorý dostal druhú šancu. Takýto koncept nielen predchádza vzniku zbytočného odpadu, ale má aj sociálny rozmer. „Naším cieľom je, aby sme v KOLO vytvorili aj priestor na stretávanie sa, kde budeme podporovať ďalšie vzdelávanie v témach udržateľnosti a kde budeme prepájať komunity – mestské organizácie, rôzne firmy, ško-

ly so záujmom o zelené témy,“ priblížila ciele Martina Čechová, projektová manažérka cirkulárnej ekonomiky OLO.

Priestor KOLO sa nachádza v areáli OC KORZO na Pestovateľskej 13, pri nákupných centrách Avion a IKEA. V blízkosti sa nachádza MHD zastávka Avion – IKEA (autobus č. 61 a 96), zároveň tu je možnosť parkovania v areáli OC Korzo. V utorok až piatok sú návštevníci vítaní od 10. do 18. hod. a počas víkendov od 10. do 17. hod. V pondelok bude KOLO zatvorené.

Druhy predmetov, ktoré KOLO prijíma

Predmety určené na opätovné použitie musia byť čisté, zachovalé, funkčné a kompletne. Priniesť môžete napríklad:

- nečalúnený nábytok (nie nábytkové zostavy ani matrace)

- knihy, časopisy, CD a DVD, kancelárske a školské potreby
- kočíky, autosedačky, hračky a iný detský sortiment
- kuchynský riad a náradie (nie elektronické)
- domáce a záhradkárске potreby (nie elektronické)
- chovateľské potreby, športové potreby
- hudobné nástroje (nie elektronické), obaly na nástroje

Z hygienických, bezpečnostných a kapacitných dôvodov KOLO neprijíma oblečenie a obuv, posteľné matrace, plaplóny a deky, elektrické a elektronické zariadenia, chemické látky a ďalšie predmety.

Viac informácií nájdete na

<https://www.olo.sk/kolo/>

(red), snímky Marek Velček

Na území Bratislavského kraja prebieha celoplošná jesenná deratizácia

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto oznamuje, že na základe výzvy Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava sa od **1. októbra do 30. novembra 2022 uskutočňuje celoplošná jesenná deratizácia** s cieľom regulácie živočíšnych škodcov.

Synantropne myšovití hlodavce sú živočíšne škodce, ktoré disponujú vysokou reprodukčnou schopnosťou a často dochádza k ich premnoženiu. Môžu sa stať závaž-

ným faktorom prenosu infekčných ochorení ľudí i zvierat a ohrozovať verejné zdravie. Jediným efektívnym spôsobom regulácie ich populácií je pravidelná a celoplošná deratizácia schválenými biocídnymi prípravkami vykonávaná najmenej dvakrát ročne.

Deratizáciu verejných priestranstiev zabezpečí mestská časť prostredníctvom odborné spôsobilé firmy.

Podnikatelia a právnické osoby uskutočnia deratizáciu v nimi vlastnených alebo

spravovaných objektoch prostredníctvom oprávnených firiem.

Fyzické osoby – občania vykonajú deratizáciu na pozemkoch a v objektoch využívaných na chov hospodárskych zvierat, v prípade známkov výskytu hlodavcov aj v pivničných a prizemných priestoroch rodinných domov a objektov určených na bývanie. Občania môžu deratizáciu vykonať aj svojpomocne biocídnymi prípravkami dostupnými v obchodnej sieti. (red)

NOVÁ TRŽNICA ● TRNAVSKÉ MÝTO

Do konca roka 2022 nám zostáva už len pár týždňov, preto sme sa pozreli, čo sa nám podarilo v rámci cieľa revitalizácie našej Novej tržnice na Trnavskom Mýte, jedného z posledných architektonických skvostov hlavného mesta z osemdesiatych rokov, za ostatný rok urobiť.

január 2022

Zmena koncepcie parkovania

Parkovisko pri Novej tržnici sme sa rozhodli vrátiť do rúk prevádzkovateľa tržnice a pri ikonických vzduchotechnických výdychoch sme vytvorili priestor na konanie spoločenských podujatí s cieľom vrátiť život do priestorov tejto jedinečnej architektonickej dominanty.

február 2022

Uctenie pamiatky architekta Novej tržnice

Žiaľ, začiatkom roka tento svet opustil autor tohto architektonického diela Ivan Matušík. V Novej tržnici sme si uctili jeho pamiatku pietnym miestom, pri ktorom sa s ním návštevníci mohli rozlúčiť. Robíme všetko preto, aby sme jeho prácu a odkaz zachovali aj pre ďalšie generácie.

Vyrobenie remeselných stánkov na podujatia

Naši šikovní pracovníci EKO podniku – verejnoprospešných služieb z našej mestskej časti Bratislava–Nové Mesto, nám vyrobili remeselné drevené stánky, ktoré využívame na interiérové i exteriérové podujatia.

Valentínska darovačka

Počas sviatku lásky mohli ľudia v našej mestskej časti doslova ochutnať Novú tržnicu. Linecké koláčiky v tvare srdiečok vyrobené s láskou miestnou cukrárňou, ale aj zdravé ovocie od trhovníkov, ktorí ho s rovnakou láskou predávajú, putovali Novomešťanom priamo z rúk starostu Rudolfa Kusého.

marec 2022

Vymalovanie časti interiérov

S cieľom vizuálne zjednotiť a oživiť interiér Novej tržnice naši pracovníci vymalovali nosné stĺpy a betónové plochy.

Vyčistenie priestorov Novej tržnice a vzduchotechniky

Jar so sebou priniesla veľké upratovanie aj v našej Novej tržnici. Pracovníci EKO-podniku VPS vyčistili celú tržnicu vrátane ťažko dostupného červeného potrubia a vzduchotechniky.

apríl 2022

Novomestské veľkonočné trhy a STREET FOOD FEST

Podujatie sa nám podarilo zorganizovať v spolupráci s mimovládnu organizáciou Skrášlime Slovensko a našou MČ Bratislava–Nové Mesto. Okrem chutného jedla a výborného pitia si návštevníci mali možnosť kúpiť rôzne veľkonočné výrobky a vyskúšať tradičné remeslá. Nezabudlo sa ani na aktivity pre najmenších, aby podujatie oslovilo všetky vekové kategórie.

Nová tržnica ako súčasť módného editoriálu

Priestor, ktorý je otvorený kultúre a umeniu, zachytila na film prostredníctvom analógového fotoaparátu tvorivá skupina mladých umelcov. Výsledkom bol módný editoriál v obľúbenom mesačníku EMMA.

máj 2022

Rozšírenie služieb sociálnej výdajne v Novej tržnici

MČ Bratislava–Nové Mesto rozhodla o pomoci širšej skupine odkázaných seniorov, ktorí dovtedy nespádali do skupiny ľudí majúcich nárok na služby sociálnej výdajne v Novej tržnici.

Včely zo strechy Novej tržnice mali návštevný deň

V rámci interaktívnej prednášky, o ktorú sa postaral „včelí nadšenec“ a zároveň predseda komisie pre Novú tržnicu Libor Gašpírik, sa deti aj rodičia dozvedeli informácie o včelách a ich živote. Najviac sa však tešili z návštevy úľov na streche Novej tržnice.

Trnavské mýto očami študentov architektúry

V Novej tržnici sa stretli architekti a jej návštevníci, aby debatovali o rôznych koncepciách a návrhoch revitalizácie Trnavského mýta, ktoré leží na dôležitom dopravnom uzle. Cieľom bolo vzbudiť záujem odborníkov i bežných ľudí o Novú tržnicu ako hodnotu, ktorú treba zachovať a chrániť.

Majáles – STREET FOOD FEST

Päťdňový festival jedla priniesol okrem potešenia chuťových pohárikov aj príležitosť vychutnať si príjemné májové počasie, možnosť stretnúť sa s rodinou, priateľmi a zabaviť sa vonku s deťmi.

jún 2022

Prvý ročník Novomestského festivalu vína

Náš prvý vínny festival priniesol nielen oživenie Novej tržnice ako miesta stretnutí rodín a priateľov, ale zároveň predstavil malých vinárov z malokarpatskej vinohradníckej oblasti. Festival spríjemnili hudobné vystúpenia aj program pre najmenších.

Divadielko pre deti a tvorivé dielničky

Pre najmenších obyvateľov z okolia Novej tržnice sme pripravili divadelné predstavenie kucháročky Evky v kúzelnej kuchyni. Doobedným programom pre deti sme rodinám nielen spríjemnili víkend, ale deti so svojimi rodičmi a starými rodičmi mali zároveň možnosť nakúpiť v našej Novej tržnici.

Rekonštrukcia parkovísk

Prvý letný mesiac sa začal prácami, ktoré pokračovali počas leta v naplnení novej parkovacej koncepcie zo začiatku roka. Rekonštrukciou prešli obe parkovacie plochy a bol vymenený celý parkovací systém.

O budúcnosti Novej tržnice debatovali odborníci

S cieľom zachovať Novú tržnicu a zvýšiť atraktivitu a kvalitu tohto verejného priestoru zvolala mestská časť facilitované stretnutie. Jeho účastníkmi boli zástupcovia hlavného mesta, mestskej časti a odborníci z oblasti kultúry, architektúry a urbanizmu. V diskusiách sa objavili konkrétne návrhy a konštruktívne ponuky účastníkov na prepojenie s ďalšími aktérmi či komunitami, ktoré by dokázali Novej tržnici pomôcť.

júl 2022

Spustenie prevádzky nového parkovacieho systému

Obidve parkoviská, ktoré mal dovtedy v prenájme súkromník, prebrala do vlastnej správy MČ Bratislava–Nové Mesto. Rezidenti priľahlých ulíc tak získali možnosť parkovania zdarma vo vymedzených hodinách.

august 2022

Čas na úpravu zelene

Koniec prázdnin sme využili na úpravu zelene v interiéri aj okolitých ploch exteriéru Novej tržnice.

september 2022

Nová tržnica súčasťou festivalu umenia Biela noc

Po prvýkrát sa mestská časť Bratislava–Nové Mesto stala vďaka laserovému mappingu na budove Novej tržnice súčasťou medzinárodného festivalu súčasného umenia Biela noc, ktorý prepája architektúru, design a umenie s verejným priestorom.

Kúzelná sobota s TALOSTANOM

Sobotné dopoludnie v Novej tržnici opäť patrilo rodinám s deťmi. Kúzelníckej šou Talostana sa tešili nielen deti, ale aj dospelí. Po skončení spoločne nakúpili.

október 2022

Výmena časti sklenených tabúl'

Podarilo sa nám vymeniť sklenené tabule, ktoré boli porozbíjané a dlhé roky polepené reklamnými nosičmi.

Rekonštrukcia pánskych toaliet

Jesenné práce v Novej tržnici pokračujú rekonštrukciou pánskych toaliet. Veríme, že návštevníkom prinesie lepší komfort.

Novomestský vínny festival

Jesenná edícia Novomestského festivalu vína opäť priniesla zábavu prostredníctvom hudobných skupín, ale aj spoznanie lokálnych slovenských vinárov a ich vín. Deti sa potešili kolotoču a pukancom zadarmo.

Nútené zatvorenie Novej tržnice počas pandémie ukázalo, že prerušenie jej prevádzky nie je pre naplnenie stanovenej koncepcie ochrany a rozvoja tohto unikátneho miesta ideálne. Preto menšie aj relatívne väčšie opravy tržnice realizujeme počas jej plnej prevádzky a budeme v tomto koncepte pokračovať aj v ďalšom období.

TEŠÍME SA NA VÁS V NOVEJ TRŽNICI!

Mestská časť
Bratislava–Nové Mesto

NOVÁ TRŽNICA

Živena opäť dáva o sebe vedieť

Po tom, čo u nás odzneli najsilnejšie vlny covidu, prebrala sa k aktívnejšiemu životu aj Živena, spolok slovenských žien. Konečne bolo opäť možné stretávať sa osobne ako predtým, organizovať vzdelávanie a kultúrne podujatia nielen spoločne navštevovať, ale aj vytvárať pre iných. Podmienky bratislavskej organizácie sa navyše nedávno výrazne zlepšili. Získala nové sídlo a zároveň miesto s možnosťou širšieho pôsobenia navonok – a to práve v našej mestskej časti, v dobre známom Dome kultúry na Kramároch. Ženy zo Živeny tam už nejaký čas pripravujú jesenné podujatia pre verejnosť.

Po hudbe bude témou gymnastika

Po vydarenom septembrovom večere venovanom rozhovorom s našimi osobnosťami zo sveta hudby „otvárajúcej dvere do sveta“ prišiel v októbri na rad svet nášho vrcholového športu, konkrétne gymnastiky. Mariku Krajčírovú, ovenčenú úspechmi z viacerých medzinárodných podujatí, doplnila nádejná predstaviteľka mladej generácie gymnastiky Barbora Mokošová. A 16. novembra bude témou večernej besedy literatúra. Anna zo Zeleného domu, hrdinka knihy známej už niekoľkým generáciám čitateľiek, otvorí debatu o ženskej a dievčenskej literatúre s PhDr. Natáliou Dukátovou z Literárneho ústavu SAV. A pripravuje sa už aj predvianočný poetický večer...

Podľa žien sa nepomenúva?

K verejnosti smerovalo aj úsilie projektu Námestie a socha Živeny – myšlienka pomenovať novo sformované námestie

pred rekonštruovanou pradiarňou niekdajšej ružinovskej Cvernovky podľa tejto organizácie. Pre mnohých ľudí (ba, ako sa ukázalo, aj pre podaktorých poslancov) boli úvahy o tom, že takmer nikde v Bratislave nemáme ulice či námestia pomenované podľa významných žien, úplnou novinkou. (Hoci nie preto, že by sme spisovateľiek, aktívnych národovkýň a ďalších zaslúžilých žien mali v našej histórii nedostatok.) Priebeh akcie ukázal viac než jednoznačne, že názvy po mužoch sú u nás priam železnou tradíciou... Ako sa to vlastne celé skončilo? Spýtali sme sa v septembri predsedníčky bratislavskej Živeny Aleny Bučekovej.

„Ešte sa to neskončilo,“ odpovedala. „Na júnovom zasadnutí zastupiteľstva sa o návrhu nerozhodlo, a tak sa opakovanne má hlasovať o pomenovaní námestia po Živene na najbližšom zasadnutí.“

Storočnica iba v Bratislave

Spomínané oživenie činnosti je o to

potešiteľnejšie, že práve tento rok si bratislavská Živena pripomína storočnicu svojho pôsobenia. Na rozdiel od celoslovenskej Živeny, ktorá je o kus staršia (zrodila sa už v roku 1869), tá bratislavská sa datuje až od roku 1922. Teda až od čias prvej Československej republiky, keď sa Bratislava stala jej hlavným mestom. Skladba obyvateľstva v novo sa formujúcom centre krajiny bola vtedy dosť odlišná od iných regiónov (vyšší podiel inteligencie, zamestnancov obchodu či služieb atď.), tomu sa pôsobenie Živeny v bratislavskom prostredí muselo prispôbiť. No podstata zostala rovnaká - aj tu sa naliehavo žiadala osveta žien v národnom duchu, zvyšovanie ich vzdelanostnej a kultúrnej úrovne, ktoré by sa postupne odrazili v celkovom povznesení spôsobu života. Aj tu bolo potrebné pomáhať chudobným dievčatám a mladým ženám z vidieka, ktoré mali záujem o štúdium, starať sa o bývanie školákov z okolitých obcí, o mladé rodiny...

Súčasná úloha Živeny v Bratislave sú po rokoch zrejme už trochu iné, však?

„Prirodzene,“ vraví Alena Bučeková. „Okrem spomínaných programov pre verejnosť, ktoré by mali spájať generácie, chce Živena napríklad pomáhať mladým ľuďom, ktorí v 18 rokoch opúšťajú detské domovy a takmer všetci sa stávajú bezdomovcami. Teda zmapovať tých, ktorí žijú v Bratislave, pomôcť im zorientovať sa vo veľkom svete a nájsť prácu s ubytovaním. Aby ten nový dospelý život nebol začiatkom konca...“

O nových úlohách celoslovenskej Živeny sa bude viac hovoriť už 9. novembra, keď príde čas na voľbu jej novej predsedníčky, keďže doterajšia Magda Vášaryová na ďalšie obdobie už nekandiduje. Návrhy na novú predsedníčku sú už na stole a všetko sú to mená, ktoré majú cveng. Skrátka, volebný rok prežíva aj Živena...

Viera Vojtková

Snímka archív Živeny

Javisko v Dome kultúry na Kramároch v prvý večer Živeny v septembri. Na tému Hudba, ktorá otvára dvere do sveta besedovali (zľava) T. Holčíková, E. Šarayová, v strede A. Bučeková ako moderátorka večera, V. Džaviková a M. Vrabel

Nemecká škola chce byť dobrým susedom

Deutsche Schule Bratislava presťahovala v júni svoju materskú školu, základnú školu a gymnázium na novú adresu. Využila možnosť prevziať a zrekonštruovať objekt bývalého Ústavu vzdelávania a služieb na Bárdošovej ulici na Kramároch.

Moderná škola je pre mestskú časť zaiste prínosom, no dopravná situácia v okolí budovy neteší obyvateľov štvrte. Veď k ranej dopravnej špičke pribudli autá rodičov, ktorí svoje deti do školy

vozia. Už od začiatku spolupráce školy s mestskou časťou a magistrátom sa preto diskutovalo o opatreniach, ktoré by dopravné zaťaženie zmiernili a zároveň a dbali na bezpečnosť detí.

„Nemecká škola zabezpečila obnovu troch priechodov pre chodcov a osadenie spomaľovačov, z toho jeden je priamo pred školou. V rámci bezpečnosti sme dali k dispozícii zamestnankyňu, ktorá deťom ráno pomáha na priechode pre chodcov cez cestu Bárdošova/Višňová. Prítomnosť asistentky, samozrejme, zvýšila bezpečnosť pre všetky deti z Kramárov, ktoré idú ráno do školy. Rovnako sme vyhovelí požiadavke susedov, aby bola budova pre deti a rodičov otvorená od 7:15 hod., čím sa ranný prejazd áut rozložil na dlhší časový úsek,“ uviedla Alexandra Petrášová z oddelenia marketingu nemeckej školy.

Ďalším kľúčovým opatrením je predĺženie intervalu semaforu na križovatke Bárdošova – Stromová z 12 na 20 sekúnd, vďaka čomu sa zvýšila priepustnosť smerom zo školy do mesta. Podstatnejšiu zmenu a samotné zníženie počtu automobilov v čase dopravných špičiek by mohol priniesť školský autobus. Nemecká škola potvrdila, že pracuje aj na tomto projekte. „Ide o zámer, ktorý si však vyžaduje dlhodobejšiu prípravu a v spolupráci s partnermi hľadáme možnosti jeho realizácie,“ dodala Alexandra Petrášová.

(red), snímka matejhakar.com

História s posolstvom

Vyšla kniha SLOVENSKÁ ĽUDOVÁ ARCHITEKTÚRA

Na pôde Nového Mesta sa v uplynulom období postupne rodili posledné kapitoly výpravnej novej knihy Slovenská ľudová architektúra. Jej autorka prof. Janka Krivošová, dlhoročná pedagogička na STU, vydala pod týmto názvom už pred časom skromnejšiu publikáciu. Ale až súčasná kniha z Vydavateľstva Maticy slovenskej jej dovolila naplno využiť roky sústredovaný materiál na danú tému – grafickú dokumentáciu, fotografie, no najmä poznatky – a predložiť verejnosti (nie iba odborníkom) ucelený obraz tejto súčasti nášho národného kultúrneho dedičstva. Doslova a do písmena v poslednej chvíli, lebo historické bohatstvo mizne, zaniká, takže nie o pár rokov, ale už ani dnes nie je možné dokumentovať ho v takej celistvosti.

Každý čo len trocha zorientovaný čitateľ si pri čítaní knihy uvedomí nevšednú črtu našej ľudovej architektúry: jej mimoriadnu rozmanitosť kontrastujúcu s relatívne nevelkou rozlohou krajiny. Vyznačuje sa ňou vďaka tomu, že sa stáročia vyvíjala na členitom území v rôznych prírodných podmienkach – od karpatskej oblasti s prevažujúcou drevenou zrubovou architektúrou až po architektúru hlinenú na Podunajskej a Potiskej nížine. Všade na nej krajina zanechala svoju pečat.

Reliéf krajiny je v knihe ustavične prítomný aj iným spôsobom. Na mnohých miestach v obrazovej časti dokladá intuitívne výtvarné čítanie ľudových tvorcov,

ktoré sme si doteraz vždy azda ani neuviedomovali. A to nielen pri obytných a sakrálnych stavbách, ale neraz aj pri technických ľudových stavbách, ktoré v knihe vystupujú prevažne, žiaľ, už len ako napoly zabudnuté historické pozoruhodnosti.

Späť k niekdajšej našej zástavbe s krajinou je črta, ktorú sa žiada opakovane pripomínať a zdôrazňovať. Kdesi sa nám totiž stratila – v mene technologického pokroku sme opustili nielen tradičné materiály a stavebné postupy, ale neraz aj zásady, ktoré súvisia s architektúrou celistvým ponímaním zástavby v konkrétnom krajinnom prostredí. Podobne užitočné môže byť pripomínanie harmo-

nických domorodých ľudových obytných stavieb tam, kde ich zub času a súčasná výstavba ešte nestihli vážnejšie narušiť: bývajú vzácne jednotné v celkovom charaktere a členení hlavných hmôt, pritom bohaté v odlišných detailoch. Skrátka, niet nad to, keď má kniha s historickou náplňou toľko čo povedať súčasnosti.

V rámci mnohotvárneho diela prof. Ing. arch. Janky Krivošovej, PhD. – diela pedagogického, publicistického i výtvarného – predstavuje nová kniha hodnotu, ktorá pretrvá. Na jej vydarenej grafickej podobe sa podpísala osvedčená spolupráca autorky s knižným grafikom Petrom Ďuríkom.

Viera Vojtková

„Ten kto nikdy nezlyhal, ani nikdy nič neurobil.“

(Wilson Greatbatch, vynálezca srdcového stimulátora)

Učenie sa opäť naplno rozbehlo a s chladnejším počasím prichádza aj viac času na čítanie a spoznávanie. V spolupráci s vydavateľstvom SLOVART vám predstavujeme zaujímavú novinku pre mladých čitateľov. Knižka **Keď sa vôbec nedarí** presvedčí školákov, že robiť chyby nie je žiadna chyba. Prináša desať príbehov o slávnych geniálnych mužoch a ženách. Všetci urobili mnoho chýb, než objavili alebo vynasli niečo, čo zmenilo životy ľudí na celom svete. Tie chyby sa veľa ráz líšili: niekedy sa zdala snaha zbytočná, inokedy urobili toľko pokusov, že ich prestali počítať, alebo sa stalo

niečo nečakané, čo tú chybu vyprovokovalo... Chyby nás môžu doviest k veľkým veciam, len sa netreba dať odradiť. A to je dobrá správa pre všetkých školákov. Možno sa vďaka vytrvalosti stanú v budúcnosti podobne slávnymi ako Thomas Alva Edison, James Dyson, Margarete Steiff či John Stith Pemberton. Zaujímajú vás ich osudy a spôsoby, ako sa s robením chýb popasovali?

Napište nám do 30. novembra 2022 na adresu hlas@banm.sk, aký vynález by ste raz radi priniesli ľudstvu, a my vylosujeme čitateľa, ktorému knižku venujeme.

(red)

Na výlet do prírody s fundovaným sprievodcom

Digitálne technológie prenikajú do všetkých oblastí života a menia aj spôsoby, akým sme doteraz spoznávali veci či trávil voľný čas. Ak ste sa zatiaľ nestretli s bezplatnou mobilnou aplikáciou Lesmír, možno vás prekvapí, čím

všetkým môže obohatiť vašu vychádzku do bližšieho či vzdialenejšieho okolia. V bratislavskom lesoparku vás napríklad naučí rozpoznávať rôzne druhy vtákov a ukáže, akí obyvatelia žijú v blízkosti riečky Vydrice.

Mobilný sprievodca prírodou

Aplikácia Lesmír funguje ako interaktívny sprievodca slovenskou prírodou. Nájete v nej naučné chodníky s rôznymi témami, dozviete sa viac o vtáctve Malých Karpát, Devínskej Kobyly, medveďoch, kamzíkoch či lesnom ekosystéme. Každý chodník vedie po konkrétnej trase a pozostáva z niekoľkých zastávok rozmiestnených po celej jeho dĺžke.

Aplikácia vás bude sprevádzať po trase chodníka a na každej zastávke zobrazí krátke video, v ktorom odborník vysvetľuje, čo si na danom mieste môžete všimnúť. Súčasťou videí sú kreslené animácie, historické fotky, snímky krajiny a ďalší obsah, ktorý vám jednoduchou formou predstaví zaujímavosti o fungovaní prírody.

Ako používať aplikáciu Lesmír

Aplikáciu si môžete bezplatne stiahnuť na Google Play alebo App Store. Po nainštalovaní si v nej vyberiete chodník,

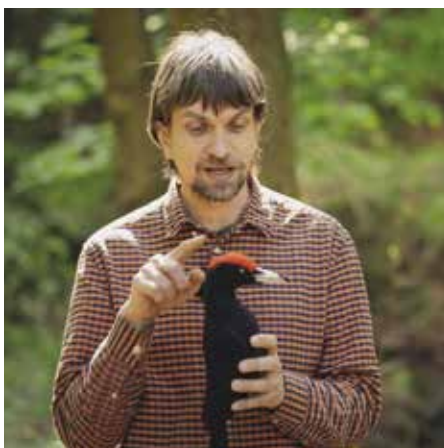
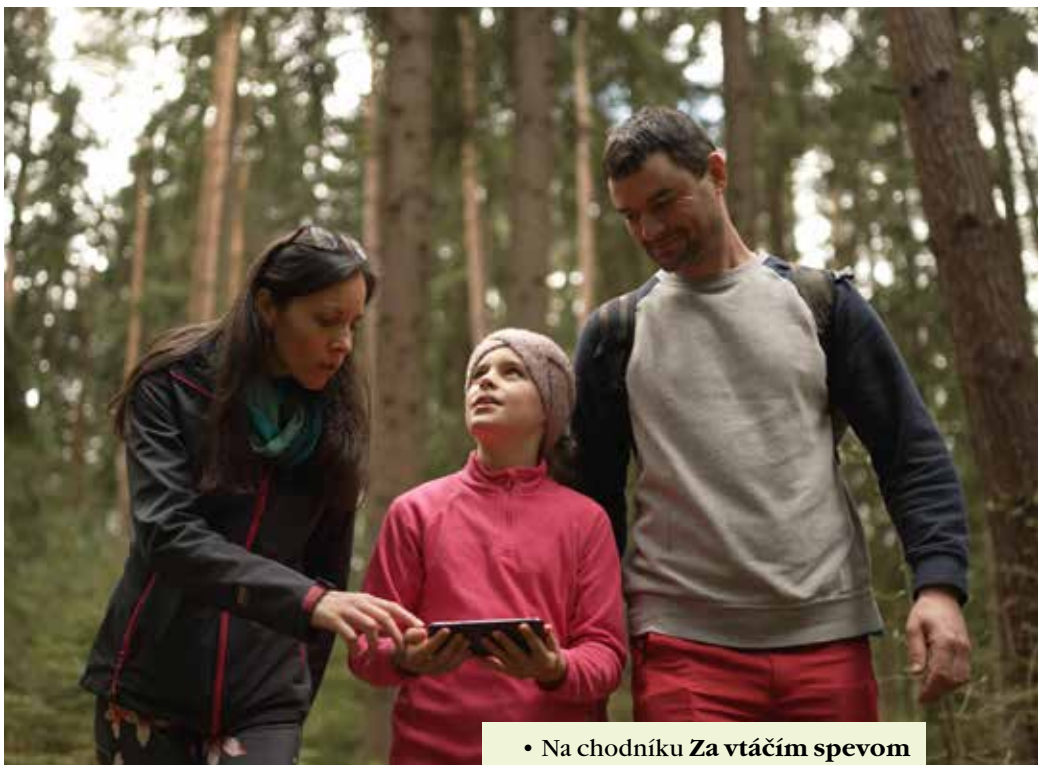
ktorý chcete navštíviť a stiahnete si ho do mobilu. Je dôležité si chodník vopred stiahnuť, aby sa vám videá spustili aj na miestach, kde nie je dostatočne dobrý signál. Potom už stačí prísť na prvú zastávku náučného chodníka a nechať sa sprevádzať. Aplikácia vás sama upozorní zvukovou notifikáciou na miestach, kde sa môžete dozvedieť niečo zaujímavé. A v okolí Bratislavy nájdete vskutku množstvo hodnotných prírodných lokalít.

Dva zaujímavé tipy pre Novomešťanov

- Chodník **Vydrica očami lesných obyvateľov** je vhodný najmä pre deti. V okolí riečky vám Lesmír ukáže, čo všetko sa skrýva pod kameňmi a medzi zatopenými koreňmi jelší, predstaví tajomnú vydru, podľa ktorej je Vydrica pomenovaná a bližšie spoznáte aj salamandru škvrnitú, ropuchy či diviaky. Týmto náučným chodníkom vás prevedie Michal Noga z Mestských lesov v Bratislave.

Vydrica očami lesných obyvateľov

Lokalita: Bratislava,
Železná studnička
Náročnosť: 1/5
Dĺžka: 1,5 km
Čas: 40 min (cesta tam)
Stúpanie: 30 m

- Na chodníku **Za vtáčím spevom** vám Lesmír predstaví vyše 20 druhov vtákov žijúcich v lesoch okolo nášho hlavného mesta. Dozviete sa, kto je „policajt v lese“, koho spev znie ako skapínajúci motor a ktorý vtáčik dokáže napodobniť zvuk motorovej píly či zvonenia telefónu. Chodníkom vás bude prostredníctvom aplikácie sprevádzať skúsený ornitológ Ján Dobšovič z organizácie Watching.sk, ktorý sa poznávaniu vtáctva venuje celý život.

Za vtáčím spevom

Lokalita: Bratislava,
Železná studnička
Náročnosť: 2/5
Dĺžka: 4,5 km
Čas: 1:30 h (cesta tam)
Stúpanie: 170 m

Eva Švecová (Lesmír o. z.) v spolupráci s redakciou, snímky archív Lesmír o. z.

INZERCIA:

VODOINŠTALÁCIE - oprava, montáž. 0904 572 977.

Hľadám asistentku (študentka, dôchodca) na výpomoc pri pohybových kurzoch pre deti vo veku 4-10 rokov. Kurzy prebiehajú na Kramároch v popoludňajších hodinách celoročne. Športové vzdelanie nie je podmienkou. Nástup ihneď. Kontakt: +421 910 818 818

Ponúkame dovoz obedov pre seniorov, menu v hodnote 4,60 € alebo 5,60 €. Kontakt 0948 731 128, 0948 145 754 alebo www.obedypresektorov.sk

Mládežnícky futbal dievčat v Novom Meste prekvitá

Čitatelia Hlasu už dobre vedia, že Novomestský športový klub 1922 Bratislava oslavuje v tomto roku sto rokov od svojho vzniku. Futbal tu však nie je doménou mužov, v klube má významné miesto aj ženský, alebo keď chcete, dievčenský futbal. Ten sa hráva na štadióne pri Kuchajde od roku 1972. A nielen krásnych 50 rokov jeho histórie, ale najmä súčasnosť nám dáva veľkú dávku optimizmu.

Dôkazom skvelých vyhládok do budúcnosti je tím dievčat do 15 rokov (WU15). Dajme slovo jeho trénerke, ktorou je Dominika Šuhajdová: „Všetko začalo v lete v júni, keď za mnou prišiel športový riaditeľ NŠK Ladislav Horvát ml. a dal mi ponuku, aby som prevzala tím žiačok. Najprv som o tejto ponuke uvažovala, no vidíte, teraz máme október a ja som pri dievčatách stále. Vo futbale som už šesťnásť rokov a pri týchto skvelých dievčatách sa mi veľa krát vynoria spomienky aj na moje začiatky, detstvo a hlavne na to, koľko energie, času a trpezlivosti tento krásny šport vyžaduje. V NŠK máme veľmi dobrý kolektív mladých dievčat, veľa nám ich pribudlo v lete. Musím povedať, že ich tréningová účasť je fantastická, začínajú sa zohrávať. Hráme I. ligu žiačok SFZ, čo je veľmi náročná súťaž. Keďže niektoré naše baby majú len dvanásť či trinásť rokov, treba ich nastaviť na víťaznú vlnu, dodať im zdravé sebavedomie. Naozaj máme na to, aby sme porážali súperky, chce to však vytrvalosť a disciplínu. Tiež by som chcela poďakovať rodičom dievčat. Otvorene s nimi komunikujem, pomáhame si, sú proste milí a ja si veľmi vážim, že môžem v takejto atmosfére pracovať. Samozrejme, to isté platí smerom k vedeniu klubu. Futbal je pre mňa posolstvom a riadim sa tým, že víťazstvo začína v hlave a dobré výsledky sa časom

určite dostavia. Týmto by som rada pozvala všetky dievčatá, ktoré majú záujem hrať futbal, k nám do klubu. Radi privítame ďalšie nádejné futbalistky s chuťou športovať v kolektíve a pracovať na sebe. Ale teraz už dajte slovo mojim dievčatám, ďakujem...“

Naopak, pani trénerka, my ďakujeme za milé slová. A usmiatych dievčat, ktoré akurát ukončili tréning, som sa opýtal, prečo sa rozhodli hrať v drese s veвериčkou „Eneškou“ na srdci a aká vládne v tíme atmosféra. Ich odpovede svedčia o tom, že futbal im prirástol k srdcu.

Hanka: „Predtým som chodila na plávanie. Ale tato pre mňa hľadal šport, ktorý by ma viac bavil, a našiel NŠK. Hrávala som najskôr s chalanmi a potom som prešla k dievčatám.“

Yustína: „Kamarátka ma raz zobrala do NŠK, zapáčilo sa mi tu a už hrám dva roky. Sme super partia, všetky baby, či sú v NŠK dlho alebo krátko, a veľmi sme si sadli s trénerkou.“

Paulína: „Ja som sem začala chodiť tento rok. Mamina sa pýtala kamošky, kde hráva jej syn. A tak sme zistili, že v NŠK sú aj dievčatá, a začala som tu hrať.“

Petka: „Môjho brata už v škôlke chytil futbal a tak sme ho spolu začali hrať na Kuchajde. Bývame hneď vedľa štadióna a rada do klubu chodím za kamarátkami kvôli atmosfére, ktorú tu máme.“

Natália: „Ja som futbal nikdy nepodporovala, no chalani ma zavolali zapáť si. Naučili ma to a po roku ma futbal začal baviť. V NŠK som našla klub, ktorý mi je sympatický. S dievčatami sa vieme podporiť a sme dobrá partia. Nemusím sa báť, že sa mi niečo nepodarí. Trénerka aj spoluhráčky ma vždy podporia a podržia.“

Alica: „Kvôli tomu, že som vyskúšala milión športov a nič sa mi neľúbilo, som išla rodičom na nervy. A tak mi našli NŠK, kde už hrám tri roky, ale priznám sa, že zo začiatku to nebolo ľahké. Vládne tu ale dobrý duch, ľudia sú milí a hlavne sme si všetky rovné.“

Annamária: „V klube ma volajú Mary. Zo začiatku som nebola fanúšik futbalu, potom ma však nadchol. Som tu už tri roky, zlepšujem sa a to ma veľmi teší.“

Alexandra: „Mamina mi našla klub, kde je veľa detí a je pre všetkých najprístupnejší. Som tu už dlho a cítim sa preto v kolektíve ako mama.“

Každé dievča či chlapec sú v Novomestskom športovom klube 1922 Bratislava vítaní. Rodičia môžu svoje ratolesti stále prihlásiť do tímov prípraviek chlapcov od 5 do 8 rokov alebo do tímov dievčat, ktoré prijímame od 5 do 18 rokov. Prídte si započúvať a ochutnať futbalovú atmosféru nášho klubu.

Miro Mihalík

Snímky archív NŠK 1922 Bratislava

**Kontakt na trénerov
Prípravka chlapcov a dievčat
od 5 do 8 rokov:**
Tréner Roman Jajcay
Telefónne číslo: 0908 198 767

Žiačky a dorastenky:
Trénerka Dominika Šuhajdová
Telefónne číslo: 0903 028 162

Veľké finále Novomestského VIVO! behu

V nedeľu 2. októbra sa na Kuchajde uskutočnilo finále bežeckého cyklu, ktorý počas jarných a letných mesiacov pripravovala mestská časť v spolupráci s partnerom VIVO! Bratislava.

Organizátori sa rozhodli, že záverečným podujatím podporia boj proti rakovine. Záslužnému cieľu automaticky pomohol každý účastník behu, pretože hodnota súčtu odbehnutých kilometrov všetkých zúčastnených bežcov šla ako dar na účet Ligy proti rakovine. A spolu s ňou aj peniaze získané ako výťažok z charitatívneho bazáru hračiek.

Počas šiestich víkendov si prišli zabehať mnohí, ktorí sa tomuto športu pravidelne venujú, no aj ľudia, ktorí si chceli zašportovať len vyslovene pre radosť. Zbierali body za svoje športové výkony, ale aj za účasť, čím si mohli zlepšiť šancu na získanie hodnotnej ceny. Hlavná bežecká trať mala dĺžku 4,5 km, čo predstavuje tri okruhy okolo jazera Kuchaj-

da. Pre tých o čosi menej zdatných bola k dispozícii trať s dĺžkou 1,5 km. Samozrejme, nechýbala špeciálna detská trať, ktorá sa rovnako tešila veľkej obľube.

Aj keď počasie záverečnému behu nebolo príliš naklonené, bohatý sprievodný program potešil malých aj veľkých návštevníkov. Zábava s kúzelníkom, interaktívny tanečný program s Lacím Strikeom, hracie zóny pre najmenších či záverečný koncert Mira Jaroša sa postarali o výbornú náladu. Veľa srdečných úsmevov na tvárach hostí vyvolala mimoriadna disciplína behu s kočíkom. Dáva tušieť, že organizátori myslia na svojich budúcich účastníkov naozaj dlho dopredu!

Vítazom behu na 4,5 km medzi mužmi sa stal Tomáš Belovič, zo žien si víťazstvo

na tejto trati vybojovala Zuzana Beresova. Trať s dĺžkou 1,5 km zabehol najrýchlejšie Jakub Šiko a zo žien Natália Barinková.

Absolútnymi víťazmi série Novomestských VIVO! behov sa stali Zuzana Beresova (1705 bodov), Tomáš Belovič (1560 bodov), Patrik Horváth (1745 bodov).

Jana Škutková
Snímky Jana Plevová

POZVÁNKA | EKO-DIVADIELKO MALÝ PRINC

SOBOTA 12. 11. 2022 o 10.00 h • Nová tržnica, Trnavské Mýto, balkón na 4. poschodí zo strany Krížnej

Planétu pohltil odpad!

Na pomoc prichádza **Tomík s jeho Show deTom**.

Malý princ nás prevedie po planétkach a vysvetlí **čo je to RECYKLÁCIA** a ako funguje.

Po predstavení vás čaká **malý workshop** a tvorivé dielničky.

TAK PRÍDTE, TEŠÍME SA NA VÁS!

Mestská časť
Bratislava-Nové Mesto

NOVÁ **TRŇNICA**

Menej známa história počiatkov verejnej autobusovej dopravy

Po vzniku Československa v roku 1918 sa v Bratislave začali stavať nové obytné štvrte po obvodě mesta. Zároveň vznikla potreba spojiť tieto štvrte s centrom mesta osobnou dopravou v časoch, keď osobný automobil bol nevídaným luxusom a vlastnila ho len hŕstka najbohatších rodín v Bratislave.

Preto sa v roku 1924 začalo vedenie BEÚS-Bratislavskej električkovej účastinnej spoločnosti (dnes Dopravný podnik a. s.) zaoberať myšlienkou zriadiť v meste autobusové verejné linky ako doplnujúci systém dopravy ku vtedy už existujúcim električkám.

Prednosti autobusovej dopravy v porovnaní s koľajovou spočívali v malých investičných nákladoch. Nebolo treba stavať trate ani trakčné vedenia, navyše bolo možné využívať autobusy aj príležitostne podľa práve aktuálnych potrieb mesta.

BEÚS objednala v roku 1926 v českej firme PRAGA jedenásť nových autobusov typu RN. Cena jedného autobusu predstavovala 172 000 Kč. Boli to na svoju dobu mimoriadne technicky vydarené a pre cestujúcich pohodlné vozidlá.

Autobusy boli usposobené na ľavostrannú premávku. Mali jedny dvere otvárané ručne, ktoré boli umiestnené vpredu

vedľa vodiča. Vo vozidle sa nachádzalo 23 miest na sedenie a 20 miest na státie, pričom sedadlá boli usporiadané pozdĺžne pod oknami.

Z historických záznamov vyberáme aj niekoľko technických údajov o vozidlách PRAGA RN:

- dĺžka vozidla 7250 mm
- motor zážihový štvorvalec s objemom 7478 ccm
- prevodové stupne: sedem dopredu, dva dozadu
- výkon 55 HP (41 KW)
- max. rýchlosť 35km/hod.
- spotreba 60 litrov nafty na 100 km

Po prvej dodávke ôsmich kusov autobusov spoločnosť BEÚS 10. mája 1927 slávnostne otvorila prvú pravidelnú autobusovú linku v Bratislave. Linka mala ozna-

Linka M pred národným divadlom, rok 1928

čenie „M“ a viedla od národného divadla k novomestskej stanici (neskôr Nivy), pričom nahradila zrušenú električkovú linku „E“. Zaujímavosťou je označovanie línií písmenami veľkej abecedy.

V roku 1927 sa začala aj doprava na linke „N“ v dnešnom Novom Meste, a to na trase Delostrelecké kasárne – Tehelné pole – Vajnorská ul. – Filiálne nádražie – Legio-

Trnavské múto v roku 1936. Za povšimnutie stojí ešte ľavostranná premávka

Prvé dva autobusy pre Bratislavu

nárska ulica - Valy (dnešná Šancová ulica) - Hlavná stanica.

V roku 1928 predĺžili linku „M“ od Novomestskej stanice na Filiálne nádražie, ďalej cez Legionársku ulicu, Valy na Hlavné nádražie. Linka „N“ premávala z Filiálneho nádražia po Vajnorskej ceste na Tehelné pole, cez zastávku Mestské domy na Sadovej ul. k Delostreleckým kasárňam, kde mala konečnú. Takto premávala do 30. júna 1933, kedy ju nahradila električka „B“ s konečnou stanicou za Novou Dobou. Od roku 1931 premávala od Filiálneho nádražia linka „T“ po Krížnej, Trnavskej do Masarykovej kolónie v časti Dornkappel (dnešná Trnávka). Bratislava mala v roku 1934 osem autobusových liniek.

Cena cestovného lístka sa odvíjala od

V pozadí autobus linky N na hlavnej stanici v roku 1927

dĺžky prejdenej cesty a lístky predával sprievodca, rovnako ako v električkách.

Ceny cestovných lístkov boli určené tarifnými pásmami. Napríklad na linke „N“ v roku 1931 zaplatil pasažier, ak sa chcel previezť jedným smerom po celej dĺžke linky, t. j. od Filiálneho nádražia po Delostreleckú kasáreň, 2,50 Kč. Ak mal batoh, tak do 10 kg platil 0,60 Kč, nad 10 kg

1,50 Kč. Ak sa chcel odviezť od Filiálneho nádražia len po Škultétyho ulicu, zaplatil 1,20 Kč, po Tehelnú ulicu 2 Kč. Deti do od troch do desať rokov platili polovičnú tarifu a deti do troch rokov sa odviezli zadarmo.

Martin Entner

Historické snímky archív autora a internet

Interiér autobusu PRAGA ešte s volantom vpravo, rok 1930

Autobus PRAGA pre Bratislavu v karosárni firmy Wichterle & Kovařík v Prostějove, rok 1927

Vianočný 03. 12. 2022 10:00 – 19:00 predajný trh lokálneho umenia a dizajnu (nielen) z Novej Cvernovky Račianska 78 novacvernovka.eu NOVÁ CVERNOVKA

CVERNA MARKET

Stredisko kultúry na Vajnorskej prichádza s novým diskusným formátom.

Moderátorkou bude známa slovenská spisovateľka Ivana Havranová

Publicistka a autorka viac než päťdesiatky kníh sa od októbra zhostila úlohy moderátorky v novom programe s názvom Krémešovanie.

Písaniu sa venujete od skorej mladosti. Túžili ste sa však stať aj niekým iným ako novinárkou?

Áno, v piatej triede základnej školy som milovala žabky-ropuchy. Nosila som ich vo vedierku na piesok a večer ukladala do kolísky, ktorú mi z preglejky vyrezala a vymalovala moja mamička a ušila do nej perinku a vankúš. Nie, netrápili sa v dome, kolíska stála kúsok od studne, mali teda vlhko aj čerstvý vzduch. Ráno však bola kolíska prázdna (smiech). Táto záľuba ma držala asi pol roka a po nej ma už fascinovalo iba novinárstvo. V deviatej triede som začala písať do Sveta socializmu malé glosy z ulice. A to bol môj začiatok.

Viem, že ako novinárka ste sa venovali aj kultúre...

Kultúre iba okrajovo. Keď som pracovala v denníku Smena, dnešné SME, posielali ma na reportáže k haváriám. Raz mi oznámili, že vo Svätom Jure sa vykoľajil vlak, a teda šup tam a prinies riport. Vravím, prosím vás a sú nejakí mŕtvi? Nie, odvetil Martin Kuček, vedúci oddelenia. Tak na čo tam teda pôjdem? Všetci zhikli a ja som sa radšej potichu vytratila na miesto nehody. Pamätám sa, že moje prvé voľby som prežila v Leviciach. V hoteli bola zima ako na Lomničáku, cez obloky prefukovalo až do postele. Občas bol život novinára tvrdý, vtedy sme však s angínou neležali v posteli. Dali sme si aspirín a utekali do redakcie.

Napísali ste 52 kníh, z toho štyri pre

deti. Prečo tá premena z novinárky na spisovateľku?

Nepresedlala som. Stále sa venujem aj publicistike, nevynechám ani jedinú možnosť. Len som vstúpila aj na dráhu spisovateľskú. Pri práci novinárky som stretla množstvo ľudí, spoznala ich príbehy a životy. Náročné aj nezniesiteľné. A tak som si povedala, že napísať knihu je iba jedna z viacerých foriem písania. Stále však píšem reálne veci. Okrem detských kníh nie je ani jediný môj román vymyslený. Zaoberám sa vzťahmi medzi ľuďmi, najmä vzťahmi v manželstvách. Vždy som na strane žien, ktoré pretrpeli v partnerskom živote nepríjemné a bolestivé skúsenosti, a ak treba, snažím sa im dodať odvalu z nevydarených vzťahov odísť.

Zrejme z tohto vášho skúmania vzišli aj témy v novom diskusnom formáte Krémešovanie, s ktorým v Stredisku kultúry na Vajnorskej začínate. Pozývate si hostí, ktorých ľudia poznajú z televíznej obrazovky ako rešpektovaných odborníkov. Akým oblastiam sa v ňom budete venovať?

Hlavnými témami budú manželstva, partnerské vzťahy či postavenie žien v rodine a spoločnosti. Chcem to robiť pútavo, zábavne, avšak profesionálne, s veľkým rešpektom k téme. V októbrom Krémešovaní bola mojou hostkou sociologička Sylvia Porubánová. Rozoberali sme, ako prežiť manželstvo. V najbližšom novem-

Sociologička Sylvia Porubánová (vľavo) bola prvou partnerkou Ivany Havranovej v novom diskusnom projekte.

„S násilím alebo istou formou útlaku v partnerských vzťahoch sa podľa našich výskumov stretáva na Slovensku až tretina žien,“ uviedla alarmujúci údaj. Ženám v nepriaznivej situácii odborníčka odporúča udržať si zázemie v pôvodnej rodine, neprerušit' kontakt s priateľmi, ale snažiť sa aj o vlastný príjem, ktorý im pomôže vymaniť sa zo závislosti.

brovom to opäť bude významný odborník. S profesorom Viliamom Fischerom sa budeme rozprávať o tom, ako psychické a fyzické týranie partnerky vo vzťahu ohrozuje zdravie, srdce a život. Mojou ambíciou je, aby sme ženy povzbudili k životu podľa svojich vlastných túžob a predstáv. Samozrejme, so všetkou zodpovednosťou za rodinu.

*Zhovárал sa Branislav Oprala
Snímka Jana Plevová*

Krémešovanie

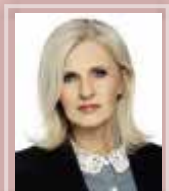
Téma:

Ako týranie partnerky ohrozuje zdravie a život.

9.11.2022 o 17. h, Stredisko kultúry BNM Vajnorská 21

nový diskusný formát
so známou spisovateľkou
a publicistkou

Ivanou Havranovou
a jej hosťom, profesorom
Viliamom Fischerom.

Tešíme sa na Vás!
Sladké prekvapenie večera vás určite poteší!

Vrcholová gymnastika včera a dnes

O tom, že Živena prináša do Nového Mesta bohatú škálu programov, ste sa už dočítali na inom mieste nášho časopisu. V októbri sme sa do Domu kultúry na Kramároch zašli pozrieť na besedu s dvomi šampiónkami, ktoré nás zaviedli do zákulisia slovenskej športovej gymnastiky.

Marika Némethová-Krajčírová je považovaná za najlepšiu slovenskú gymnastku v doterajšej histórii. Je držiteľkou strieborných medailí z olympiády v Tokiu (1964) a v Mexiku (1968), zlatej medaily z majstrovstiev sveta a viacerých medailí z majstrovstiev Európy. Jej podstatne mladšia kolegyňa Barborka Mokošová je najlepšou slovenskou gymnastkou súčasnosti. Zúčastnila sa Olympijských hier v Rio de Janeiro (2016), OH v Tokiu (2022) a len pár

dni pred besedou vybojovala bronzovú medailu na bradlách na záverečných pretekoch Svetového pohára v tureckom Mersine. Zvedavé otázky kládol športový redaktor RTVS Peter Buček.

Bolo zaujímavé vypočuť si porovnanie podmienok, v akých trénovali a súťažili dievčatá v druhej polovici 20. storočia a v akých sa musia presadiť súčasné slovenské gymnastky. Technická náročnosť cvikov sa zvyšuje, no vždy bola dôležitá dokonalá príprava, sústredenie na výkon, s vrcholovým športom súviselo aj veľa odriekania. Obrovským technologickým vývojom prešlo náradie či doskokové plochy, ktoré sú v súčasnosti šetrnejšie k telám športovkyň. Dresy si dnes už dievčatá nešijú doma z tričiek, ale dávajú si ich ušit profesionálne. V minulosti aj dnes bola pre gymnastky dôležitá baletná príprava. „Mali sme vynikajúceho klaviristu, ktorý nás pri cvičení sprevádzal, dokázal sa prispôbovať nášmu tempu a vychytať aj drobné chyby. Reprodukovaná hudba nebola povolená,“ povedala pani Marika a Barborka s úsmevom dodala, že dnes si každá súťažiaca prinesie vlastné USB-čko.

Zmenili sa aj finančné a tréningové podmienky, najmä pre začínajúcich športovcov. „V minulosti štát podporoval mládež, financoval telocvičňu, prispieval nám na cestovanie. Dnes veľké bremeno nesú rodičia a nie všetci to utiahnú, aj keď sú ich deti talentované,“ skonštatovala predstaviteľka staršej generácie. Obe športovkyne sa zhodli v názore, že telesná výchova na školách je dnes žalostne nepostačujúca a deti sú na tom fyzicky čoraz horšie. Bez adekvátnej podpory pohybu a športu bude čoraz ťažšie presadiť sa na medzinárodnej úrovni.

Jana Škutková

Čo pre vás pripravil Dom kultúry Kramáre

DOM KULTÚRY KRAMÁRE, STROMOVÁ 18

tel. : +421 2 547 711 48, email: recepacia.stromova@kbnm.sk

Informácie o programoch a možnostiach prenájmov: www.dkkramare.sk

PROGRAM NA NOVEMBER 2022

6. 11., nedeľa o 16. hod.

KoloBEH vody – divadelné predstavenie pre deti. Hrá DIVADLO NA HOJDAČKE. Podujatie organizované v spolupráci s RC Kramárik.

16. 11., streda, od 18. do 19.30 h

Žena a dievča v ženskej literatúre: „Anna zo Zeleného domu“

Beseda s odborníčkou na ženskú a dievčenskú literatúru PhDr. Natáliou Dukátovou z Literárneho ústavu SAV. Hudobné vstupy: študenti Cirkevného konzervatória v Bratislave. Pripravila ŽIVENA MO Bratislava. Vstup voľný.

30. 11., streda

DEŇ PRE ŽENY

celodenný program prednášok a osvety v oblasti zdravia a výživy venovaný (nielen) ženám

od 10. do 14. hod.

- Tvorivé dielne a výstava prác onkologických pacientok.
- Osveta a prevencia onkologických ochorení postihujúcich ženy, ukážka samovyšetrenia na fantóme prsníka, prednášky o prínosoch včasného skriningového vyšetrenia, konzultácie a poradenstvo, ukážky a ochutnávky prípravy zdravej stravy. Prednáša MUDr. Alena Kállayová, Ružová stužka n.f.

od 15. hod.

- Z bratislavskej kuchyne: exkurzia do kuchýň našich prababičiek. Prednáša PhDr. Alena Bučeková, Živena MO Bratislava.

- Krst novej knihy obľúbenej autorky ženských románov **Andrey Rimovej** spojený s besedou a autogramiádou.
- Hudobné vystúpenia žiakov spevu a LŠU.

od 18. hod.

DIVADLO POD SCHODAMI – nové predstavenie domovského divadla DK Kramáre

Program pripravený v spolupráci s nadáciou Ružová stužka n.f., Europa Donna, Amazonky, Fortuna, Živena MO Bratislava. Vstup voľný.

PRAVIDELNÉ AKTIVITY

- **Kurzy spevu** – výučba spevu a hudobnej teórie pre deti, dospelých aj seniorov. Príprava na spevácke konkurzy. Tel.: + 421 904 239 156
- **Základná umelecká škola** – vyučovanie študijného zamerania Hra na klavíri
- **Divadlo pod schodami** – domovská scéna amatérskeho divadelného zoskupenia

Ponúkame priestory na prenájom vhodné na prezentácie, školenia, kurzy, komunitné stretnutia, vernisáže, divadelné predstavenia, koncerty, swapy, školské besiedky.

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA-NOVÉ MESTO A NOVOMESTSKÉ DIVADLO VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60, +421 911 449 688

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk, www.novomestskedivadlo.sk
Nájdete nás na FB: <https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>
Sledujte nás aj na Youtube: Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto

Predaj vstupeniek v SK Vajnorská – každú stredu, od 16. do 19. h a vždy hodinu pred začiatkom na mieste podujatia (pokladňa SK Vajnorská).

NOVOMESTSKÉ DIVADLO

11. 11., piatok, od 10. do 12. h

Mužba – Čo sa stane, keď digitálna doba ovládne svet a ľudia už viac nebudú schopní osobného kontaktu? Absolventské predstavenie študentov Konzervatória Tolstého 11 v Bratislave. Vstupné 3 €.

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

14. 11., pondelok, o 19. h

Sírény na cestách - úplne nová zábavná show ženskej trojice českých herečiek a speváčok Sandry Pogodovej, Lindy Finkovej a Jitky Asterovej.

21. 11., pondelok, o 18. h

Šansónový večer – koncert študentov a pedagógov Konzervatória Tolstého 11 v Bratislave.

PODUJATIA PRE DETI

6. 11., nedeľa, o 10. h

Na Zemi dobre mi – bábkovo-činoherné predstavenie Divadla na hojdačke s pesničkami a primeranou dávkou interaktivity. Vhodné pre žiakov materských škôl a pre 1. stupeň ZŠ.

27. 11., nedeľa, o 10. h

Žabí kráľ – bábkové predstavenie Divadla na hojdačke, ktoré deti nenechajú len tak sedieť na stoličkách. V spolupráci s publikom sa bude čarovať, spievať či tancovať. Vhodné pre deti do 10 rokov.

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

ČAJE O PIATEJ od 17. h s hudbou 60. – 90. rokov

Karčíčaj – 5. 11., sobota, od 17. do 21. h – HS Charlie Band.

Martinský čaj – 12. 11., sobota, od 17. do 21. h – HS Color.

Katarínsky čaj – 26. 11., sobota, od 17. do 21. h – HS Šubinovci.

KURZY

Každý pondelok, od 11. do 12. h

Cvičenie so Smovey – aktívne a pestré cvičenie zamerané na problémy s pohyblivosťou.

Každý pondelok a štvrtok, od 17. do 20. h, so začiatkom od 3. októbra

Kurz keramiky

Každý utorok a štvrtok, od 16. do 17. h

Kurz Break Dance

Každú stredu o 18.30 h

Esperanza Dance – tanečný štýl s prvkami jogy, prostredníctvom ktorého každá žena objaví svoju jedinečnú krásu.

Každú stredu, od 17. do 18. h

Kurz pilatesu

Každú stredu, o 17. h

Výtvarné štúdio – kreatívne a relaxačné maliarske stretnutia.

Každý štvrtok, od 17.15 do 20.30 h

Kurz jogy

Každý štvrtok, od 17. do 20. h

Výtvarné techniky – maliarske stretnutia s paletou v plenéri, ale aj v ateliéri.

Každý štvrtok a piatok o 17. h

Večerné kurzy kreslenia – zamerané predovšetkým na figúru a portrét.

Kurz kaligrafie – uvoľnite si ruku a otvorte svoju fantáziu. Naučíte sa nové štýly písma, ktoré môžete využiť na písanie svadobných oznámení či blahoželaní.

Výuka hry na husliach – so spevákom, skladateľom, multiinstrumentalistom, finalistom 2. série Slovensko hľadá SuperStar a víťazom slovenského X-Faktoru Petrom Bažikom.

V prípade záujmu o kurzy píšete na e-mail: kurzy@skvajnorska.sk

KLUBOVÉ STRETNUTIA

Každý posledný utorok v mesiaci, od 17. do 19. h

Spolok včelárov západného Slovenska

Každý prvý štvrtok v mesiaci, od 16. do 18. h

Patchwork klub

19. 11., sobota a 20. 11., nedeľa, od 10. do 14. h

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

24. 11., štvrtok, od 16. do 18. h

Klub priateľov opery

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

5. 11., sobota, od 8. do 14. h

Výmenné stretnutia zberateľov mincí, medailí, odznakov, starých pohľadníc, telefónnych kariet, kníh, gramoplatní, plagátov, filatelie, pivných podložiek, vyznamenaní, etikiet, plagátov...

12. 11., sobota, od 8. do 13. h

Výmenné stretnutie zberateľov autogramov spojené s autogramiádou známych osobností zo sveta kultúry, médií a športu.

26. 11., sobota, od 8. do 12. h

Výmenné stretnutie rádioamatérov a zberateľov elektra, domácich, rybárskych, foto potrieb, hudobných nástrojov, železničných, automobilových a leteckých modelov.

GALÉRIA V21

Od 8. 11. do 29. 11., v pracovných dňoch od 14. do 18. h

Fotoklub Ateliér fantázie – výstava fotografií členov fotoklubu k mesiacu fotografie.

NOVOMESTSKÉ DIVADLO
PROJEKT STREDISKA KULTÚRY BNM

DUŠAN CINKOTA ROMAN POMAJBO PETER BAŽIK LIV BIELOVIČ
PETRA PALEVIČOVÁ DAVID ÁRVA A ĎALŠÍ

Jeruzalem

anno 1187

SCENÁR A RÉŽIA MICHAEL SHARMANT

30.11.2022 o 19. h

WWW.NOVOMESTSKEDIVADLO.SK [ticketportal](#)

LADY OSKAR

autoři
Claude Magnier
Mélanie Guillaume
Jean Franco

režie
a hlavní role
JANA PAULOVÁ

divadlo kalich
Vás baví

podle slavné komedie Oscar

27. a 28. novembra 2022
Novomestské divadlo Bratislava, Vajnorská 21

preklad
Anežka Svobodová

[ticketportal](#)

Populárna folklórna skupina
Ballet Folklorico MEXICAS
národné a regionálne tance Mexika

streda
16. 11. o 19. h
STREDISKO KULTÚRY BNM
VAJNORSKÁ 21

Žiť za to stálo

Spomienkový večer na herečku a astrologičku
Vilmu Jamnickú spojený s krstom knihy
Mariky Eisler Studeničovej – Pondelky s Vilinou.

7. 11. 2022 o 18. h
STREDISKO KULTÚRY BNM
VAJNORSKÁ 21

Účinkujú: Marika Eisler Studeničová
Marcela Laiferová
Milan Kňazko
Moderuje: Alena Heribanová